

Pere Bartolomé. Foto: Farrús

Pere Bartolomé

fill adoptiu d'Alella

Josep M. Mas

La distància que separa la plaça de l'Ajuntament del cim de Can Magarola no sembla res de l'altre món. Curiosament, de la carena estant, quan es guaita el poble en la llunyania tot intentant albirar aquells espais que vistos des d'una altra perspectiva ens són tan familiars, es té l'estranya impressió que el nostre país petit pertany a una realitat que resulta misteriosament aliena. Hom diu que la distància ajuda a relativitzar-ho tot; problemes, malentesos o emocions són una altra cosa quan es veuen amb distanciament. Però la cançó contradia aquesta sentència en proclamar que quan ens allunyem de la pàtria l'enyorança s'encarrega, d'una manera més aviat punyent, de recordar-nos tot allò que hem deixat enrere.

Pere Bartolomé podria parlar una estona llarga del que suposa deixar enrere la família i el país que s'estimen. Als 21 anys, tot just després de casar-se, va decidir marxar "a voltar el món" decebut per la situació professional del moment, que el menava a uns horitzons massa limitats. La veritat és que els músics sempre ho han tingut una mica pelut, a casa nostra. L'amic Pere és un lluitador, un home optimista que ha fet de l'afany de superació la clau de volta de la seva vida. Potser per això no va dubtar a recórrer els camins de l'exili professional, sempre acompanyat de la seva senyora. Era, concretament, l'any 1958. Feia temps que tocava amb orquestres de tota mena i actuava com a solista per Catalunya i altres indrets de l'estat. Els estils venien marcats una mica per les oportunitats: el Hot Club de Terrassa, la ciutat que el va veure néixer l'any 1939; l'Orquestra d'Eduardo Gatea, el Pérez Prado català, i moltes més. En un moment determinat, veu l'oportunitat de marxar a l'estranger amb una orquestra en la que tocava el seu germà; aquella sortida es converteix en el primer capítol d'una aventura de sis anys, que el portarà a viure a llocs tan diversos com Suïssa o

Egipte, Ecuador o Finlàndia, Alemanya o Colòmbia, tocant música clàssica i espanyola, melodies americanes o jazz amb orquestres o com a solista a cafès, hotels i restaurants. Serva molts records d'aquells anys, sobre tot dels indrets on va viure més temps, com ara Alemanya o Colòmbia. I se sent orgullós de l'experiència, d'haver conegut llocs diversos, d'haver conviscut amb persones i cultures diferents a la nostra i, sobre tot, d'haver-se trobat a gust a tot arreu.

Fa molts anys, un poeta anglès del segle XVI va dir que no hi ha coneixement sense gaudi, que només es pot arribar a saber allò que veritablement s'estima. Pere Bartolomé és un bon exemple de l'home enamorat de la seva professió. Però la música és com tot, i fa falta aquell petit detall, aquell senyal que canvia el destí i que fa que qualsevol persona decideixi encaminar la seva vida d'una manera determinada. En quin moment, i per quina raó, van decidir Bach, Shakespeare o Miró convertir-se en músics, poetes o pintors? Bach va néixer en el si d'una família de llarga tradició musical; d'ell es diu que, en una

ocasió, va recórrer una llarga distància a peu per escoltar un cèlebre compositor i organista en una ciutat propera. El nostre personatge, en canvi, no té antecedents musicals, encara que el seu germà també sigui músic, i sortosament no va haver de fer aquests sacrificis per tal d'escoltar la seva música preferida. Així doncs, per què va escollir la música? Ben mirat, la culpa de tot la té un tal Antònio, ganàpia i burleta, que sovint l'empenyava recordant-li que no era capaç d'estudiar música com el seu germà. Qui més qui menys, tothom reacciona davant una crítica o un suggeriment, però Pere Bartolomé té la gran virtut de canalitzar les enrabiades de manera positiva. Als nou anys va voler demostrar que era capaç de fer el mateix que feien el seu germà i aquell alarpàs empenyador que li clavava empenyes i li donava cops a l'espatlla. Del solfeig va passar al piano, de les escoles socials de Can Orell va passar al Conservatori Superior de Barcelona; de tocar en el Bar Sandor va passar a fer concerts al Caire o a Berlín.

No va ser l'únic que va marxar i, com a moltes altres persones que havien optat per un exili més tou o més dur, també li va tocar

l'hora de tornar al seu estimat Born. Com a persona reflexiva que és, potser va decidir anar a viure a un lloc màgic per prendre distància de les coses i començar una nova vida. L'any 1963 s'estableix a Vallvidrera, en un tercer pis amb vistes glorioses. L'any 1985 canvia un niu d'àligues per un altre; grava en la memòria l'horitzó de la Barcelona marítima i es converteix en un allelenc més. Sap que la distància que el separa del poble serà tan falsa com ell vulgui que sigui. Està acostumat a sobreviure, i és conscient que en un lloc com Alella més que viure s'hi conviu. I no li costa gaire establir lligams. La mateixa música que el va obligar a marxar acaba per obrir-li les portes d'Alella de bat a bat. L'any 1990 es fa càrrec de la Coral Joia. Hi ha força feina per fer, i un dels cantaires li suggereix que potser hauria de fer un curs de direcció. Dit i fet: durant un cert temps, Pere sovintreja diverses formacions corals catalanes, fa un curs de direcció i canta amb el Cor dels Amics de l'Òpera de Sabadell. Recull totes les experiències apreses i es disposa a transformar la coral. Entén que en un poble com el nostre la gent no només vol cantar, i que la coral ha de ser també un lloc de trobada. Cal engrescar els cantaires i fer que se sentin com a casa. Per això tota persona que demostrí uns mínims sempre hi trobarà les portes obertes, encara que això suposi molta feina extra per a ell quant a preparació i adequació de les veus. També creu que la presentació del cor és fonamental.

Una bona presentació davant del públic és essencial per tal d'augmentar l'autoexigència i mantenir un esperit de superació. Els resultats de la seva tasca són ben evidents. Deixant de banda els problemes inherents a una coral de les característiques de la d'Alella, marcada pel caràcter eminentment amateur dels seus components, que fa difícil cantar en dies feiners en indrets que exigeixen llargs desplaçaments, la millora qualitativa és sorprenent. El secret és clar: empastar les veus, assajar regularment i mantenir un bon ambient entre els cantaires. Una feina ben difícil, i no només pel director.

Abans dèiem que l'any 1985 els Bartolomé decidiren canviar els cims de Collserola, les vistes de Vallvidrera i les

festes una mica pujades de to d'una veïna poc respectuosa amb el silenci nocturn per Can Magarola i les vistes al Maresme des de la carena. Pere Bartolomé estima Alella; potser per això pateix i se'n preocupa com el que més. Li preocupen la riera i la manca d'espais verds. Voldria conservar el casc antic, les cases monumentals, la plaça, i creu que el poble hauria d'obrir-se als visitants a través de

Foto: Fabregat

Pere Bartolomé, el dia que fou nomenat fill adoptiu d'Alella.

l'enfortiment del comerç i de la singularitat de la vinya i el vi. Curiosament, el símbol de la seva Alella queda una mica lluny de l'indret on viu actualment. La seva imatge preferida del poble és la perspectiva que des de la riera estant es té de Can Leonard, que ell imagina com la porta d'una Alella que hauria de guanyar en categoria visual i esdevenir un exemple per a tot el Maresme i per a tot el país.

La música continua regint el destí professional del nostre personatge, que divideix el seu temps entre la botiga d'instruments i la responsabilitat de dirigir la Polifònica Joia d'Alella nova denominació de la coral, que creu més encertada si tenim en compte les característiques de la formació i el repertori que conreua. Persona sincera, humil i una mica tímida, Pere Bartolomé no acaba d'entendre del tot aquest enrenou de l'homenatge. Dalt de l'escenari, quan el públic reconeix la seva feina i l'esforç de la coral, ell malda per empetitir-se i així deixar que siguin els cantaires els qui recullin l'ovació i tot l'agraïment. Confessa que, si li fos possible, en aquests moments es faria fonedís. Per això no creu haver fet mèrits perquè se'l nomeni fill adoptiu d'Alella. Deixant de banda aquesta mostra d'humilitat, és de justícia reconèixer que són persones com Pere Bartolomé les que, amb la seva tasca diària i la seva dedicació generosa, contribueixen a fer que el nostre poble continuï sent l'espai agradable i humà que tots volem que sigui. •